

Čís. 1928.

Třebas manželka ve smíru při dobrovolném rozvodu od stolu a lože prohlásila, že majetkové požitky smírem jí poskytnutými jsou uspokojeny všechny její nároky, má nicméně nárok na další vyživovací příspěvky, zhoršily-li se po smíru její osobní a měnové poměry.

(Rozl. ze dne 17. října 1922, Rv I 539/22.)

Smírem ze dne 17. května 1912 při dobrovolném rozvodu manželství od stolu a lože zavázal se manžel, že k odbytí všech nároku manželky, ať už jí přísluší z kteréhokoli důvodu, zejména k odbytí nároku na výživné, bude jí platiti doživotně měsíční vyživovací příspěvek 50 K a k odbytí nároku na vrácení věna že jí zaplatí 2500 K, manželka prohlásila pak, že tím jsou uspokojeny všechny její nároky, pocházející z kteréhokoli důvodu a že žádných dalších nároků nemá. V roce 1920 manželka těžce onemocněla a stala se trvale neschopnou konati dosavadní kancelářskou službu. Domáhala se proto jakož i vzhledem k poklesu měny na manželé zvýšení vyživovacích příspěvků o 350 Kč měsíčně. Za řízení v první stolici bylo manželství rozloučeno. Procesní soud první stolice žalobu o zvýšení výživného odmítl, maje za to, že smír, jež manželé při rozvodu uzavřeli, jest nezměnitelným, že jím byla odstraněna zákonná vyživovací povinnost manželova (judikát čís. 244) a že tu není vzhledem k onomu smíru ani důležitých důvodů ve smyslu § 19 rozl. zák. Odvolací soud uznal dle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Správně soud odvolací usuzuje ze smíru, že si manželka tímto smírem zachovala nároky na výživu, ovšem ale jen na výživu v určité výši, neboť měsíční příspěvky po 50 K jsou výslovně ve smíru označeny jako příspěvky na výživu, nikoli však jako příspěvky, které by úplně stačily na hrazení veškerých nákladů s manželčinou výživou spojených. Z toho však nelze vyvozovati, že se manželka žalovaného vzdala veškerého nároku na zákonné výživné a že ani za podstatně změněných vyživovacích poměrů, jako jsou poměry válkou vyvolané, nemůže vzhledem k jich nepředvídatelnosti žádati novou úpravu vyživovacího příspěvku. Má zajisté vzhledem k ustanovení § 1389 obč. zák. právo, žádati, by jí byl vyživovací příspěvek zvýšen tou měrou, jakou se změnil poměr příspěvku 50 K, jaký byl k tehdejšími nákladům, spojeným s její tehdejší měrou životních potřeb, k nákladům, které vynaložiti třeba nyní na hrazení míry životních potřeb za změněných nynějších válkou vyvolaných poměrů. Avšak i dle § 19 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n. může žalobkyně z důležitých důvodů žádati za nové spořádání majetkových poměrů pořadem práva, na př. když se změní manželovy poměry neb její tou měrou, kterou nebylo lze předvídati a která by byla jistě smír jinak utvářila, kdyby jí bylo bývalo lze předvídati. Není tedy dovolacího důvodu mylného právního posouzení věci. Jinou jest otázka, zda se skutečně a podstatně změnily v neprospěch

žalobkyně její vyživovací poměry. Žalobkyně sama netvrdí, že se majetkové poměry žalovaného valně změnily, nýbrž domáhá se změny vyživovacích příspěvků z toho důvodu, že kupní síla peněz v roce 1921 v poměru ke kupní síle z roku 1912 se změnila tou měrou, že tato kupní síla klesla na desetinu, tak že by příspěvek na výživu měl býti desetkrát větší nežli byl roku 1912. Mimo to domáhá se zvýšení vyživovacího příspěvku i z toho důvodu, že následkem nemoci se stala k výdělku nezpůsobilou. Odvolací soud zjistil, že žalobkyně v letech 1917 až 1921 každoročně 2 — 6 měsíců pro nemoci musila použití nemocničního léčení a zjistil, že trpí bronchiálním katarrhem s opakující se vysokou horečkou, a že tím způsobilost její k výdělku zanikla, a to dle pravděpodobnosti trvale zanikla. Nelze mluvit o neúplnosti řízení z toho důvodu, že není úplně zjištěna trvalá nezpůsobilost žalobkyně k výdělku, stačí, že na ten čas je zde úplná nezpůsobilost k výdělku a bude věcí žalovaného, by později, chtěl-li by docílit změny v příspěvcích vyživovacích, po případě dokázal, že nezpůsobilost žalobkyně k výdělku pominula. Zda synové žalovaného mají příjem nějaký čili nic, nebylo třeba zjišťovati, poněvadž žalobkyně neopírá žalobu o tvrzení, že majetkové poměry žalované se zlepšily. Soud odvolací není vázán výrokem procesního soudu při stanovení peníze dle § 273 c. ř. s., může volně stanovit dle svého uvážení jiný peníz, ovšem na základě zjištění prvního soudu, aniž potřeboval opakovat důkazy prvním soudem provedené. Nebylo potřebí zjišťovati, zda žalobkyni může její otec podporovat, čili nic, neboť otcova povinnost je podpůrná a nastupuje teprve, když by manžel pomoci poskytnouti nemohl. Zjišťování příjmu žalobkyně bylo zbytečným, když odvolací soud zjistil, že se živila v posledním čase jako účetní a stenotypistka a že dle vysvědčení nemocničního jest výdělku neschopnou. Že zde o nějakých vedlejších příjmech žalobkyně řeči býti nemůže, jest na bledni.

Čís. 1929.

Vplacení peněz složenkou šekového úřadu poštovního má týž účinek, jako by placeno bylo majiteli účtu, jakmile peníze byly vplaceny u poštovního úřadu.

Dlužník není povinen, by o vplatu ihned vyrozuměl věřitele.

(Rozh. ze dne 17. října 1922, Rv II 206/22.)

Dle smíru měl žalobce zaplatiti dluh dne 5. listopadu 1921. Ježto tak neučinil, podal žalovaný dne 28. listopadu 1921 exekuční návrh. Při výkonu exekuce dne 6. prosince 1921 předložil žalobce složenku poštovní spořitelny, dle níž dne 26. listopadu 1921 dlužný peníz u poštovního úřadu vplatil, načež, když dlužník zaplatil i útraty exekuční, byla exekuce zrušena. Jeho žalobě o náhradu těchto útrat procesní soud první stolice vyhověl. **Důvody:** Jde o to, zda placení na banku poštovní složenkou bylo hotovo. Žalobce z obchodního spojení se žalovaným měl v zásobě složenky a použil jedné z nich k zaslání peněz na banku, která má účet u poštovního šekového úřadu v Praze. To znamená, že banka a poštovní šekový úřad v Praze jsou zmocněnci žalovaného. Nerozhoduje, kdy žalovaný uvědoměn byl o dojití peněz, nýbrž kdy octl se v držení